NECUVÎNTĂRI

ANA-MARIA POPESCU

MOTO: „Singura mea teamă cu adevărat mare este naşterea mea. Cînd m-am născut mi-a fost frică de moarte, cea mai mare frică din viaţa mea. Sînt recunoscător profund mamei mele că murindu-mă a vegheat asupra naşterii mele."

NICHITA STĂNESCU

— Vă rog, mai repede. Pînă acum trebuia să vă fi pregătit. Aşteaptă o mulţime de oameni

— Da, da... Imediat.

Bătrîna scotocea tremurînd prin geanta sa de voiaj, privind speriată la oamenii care-i urmăreau încruntaţi gesturile. Scoase, în sfîrşit, cartela cu contul ei şi o înfăţişă robotului din spatele ghişeului, care aştepta, răbdător, cu biletul în mînă. Îi atrase amabil atenţia să-şi pună bine biletul ca să nu-l piardă sau să uite unde l-a pus. Bătrîna plecă zîmbind, înfăşurată în mantia-i pămîntie.

— Dumneavoastră?

— Un bilet pînă la...

Coridorul era împestriţat de tot felul de mutre şi civilizaţii. Fusese un sezon bogat şi fructuos pentru agenţia de turism a Pămîntului.

...Văzuse tot ceea ce se putea vedea timp de 7 ani şi era destul de mulţumită. A vrut tot ceea ce era mai frumos ca s-o încînte şi s-o scoată din starea apatică, de neîncredere şi plictiseală, cu care-şi părăsise casa. Mai avea timp să se plimbe, aşa că nu avea de gînd să se întoarcă, îşi planificase să vadă toate locurile minunate ale Universului. Toate cele care o puteau antrena.

— Dumneavoastră?

— Eu? A, da! Un bilet pînă la Frontieră.

— Pentru cînd?

— Cu prima cursă.

— Peste 5 minute plecarea! Poftiţi!

— Mulţumesc!

Cineva pufni încercînd să se abţină. Femeia nu se întoarse, în schimb,

obrajii i se pătară în portocaliu, dîndu-şi seama că se făcuse de rîs mulţumind robotului...

Cursa stătea împietrită pe locul ei aşteptînd semnalul de plecare. Oamenii mişunau în jur ca într-un roi. Ajunse la locul ei şi se lipi de hublou. Va avea timpul să gîndească la tot ce a făcut aici şi la tot ce avea de gînd să facă.

Centura automată o cuprinse în braţe, fixînd-o de scaun. Apoi, tot aerul năvăli spre ea, atît cît să clipească, şi totul în ea îşi reveni. Privi pe hublou cum totul se comprimă pînă cînd Pămîntul rămase ca o minge pierdută în vid. Centura se retrase politicoasă, lăsînd-o liberă.

— Ce nostim trebuie să fie! spuse cu o voce mică şi cristalină, urmată de un hohot de rîs. Te duci să te întîlneşti cu tine însăţi...

— Ai mai fost vreodată acolo? îi tăie elanul o voce gravă de bărbat.

— Şi cine îi crede că nu e într-adevăr o oglindă, o oglindă de mii de metri, de zeci de kilometri, pe care te plictiseşti s-o controlezi dacă e sau nu terminabilă, şi atunci accepţi să zici că da, este o frontieră a lumilor noastre.

— Ai mai fost acolo vreodată?

Sigur că nu o cunoştea pe fată şi că întîlnirea cu el însuşi îl tulburase teribil. Se întoarse să vadă bărbatul cei vorbise. Avea părul alb, iar ochii întunecaţi de sprîncene stufoase dovedeau înţelepciune şi profunzime. Părea un om apăsat de propria lui dreptate...

— Ai mai fost vreodată acolo?

Întrebarea avu un ecou ciudat, şi parcă pentru moment se făcu linişte deplină cînd toţi s-au întors către el şi parcă şi motoarele îngheţaseră în vid. Fata înghiţi în sec, se strînse în scaunul ei şi privi pe fiecare. Apoi se îndreptă deodată şi, parcă pentru a-şi face curaj, strigă:

— Ei, nu, n-am mai fost acolo, şi ce dacă? Dumneata ai mai fost? Şi ce? Vrei să zici că e chiar o barieră? Între ce? Între două lumi paralele? Dumneata crezi aşa ceva? Că te întîlneşti cu dumneata, că gîndeşti exact ca şi celălalt şi că, aşa, întîmplător, faceţi aceleaşi gesturi, exact aceleaşi gesturi, în acelaşi timp? Sau că aveţi aceleaşi gesturi? Şi poate că iubiţi exact aceeaşi femeie?

Bătrînul se întoarse gînditor în scaunul lui; privi hubloul şi întunericul îi cuprinse toate gîndurile. Fata zîmbi, fericită că a scăpat de acest subiect, şi se întoarse la hubloul ei. Apoi începu să se încrunte, poate îi părea rău, şi îşi lipi nasul de geam. Călătorii se întoarseră, fiecare la locul său. Timp de cîteva minute, în afară de vuietul monoton al motoarelor, totul tăcu. Fata se

desprinse de la hublou şi întrebă. Vocea-i subţire părea gravă şi speriată:

— Dumneavoastră aţi mai fost acolo?

Omul se întoarse, îi răspunse, însă cu gîndul aiurea.

— Da...

— Şi ce vă face să fiţi atît de sigur că omul care apare în faţa dumneavoastră e altul decît oglindirea propriei persoane?

— Nu ştiu... Ai să vezi cînd vei fi acolo...

— Dar...

Se opri. Îşi dădu seama că nu va mai afla nimic. Omul nici nu se întoarse. Privea mai departe un colţ al sălii şi parcă vedea prin el. Se tolăni şi ea mai departe în fotoliu, fără nici un chef.

În încăpere dăinuia un aer stingher şi rece. Toţi parcă îşi trăiau amintirile cu necazuri şi acum îşi căutau rezolvarea. Şi pretutindeni frica pătrundea încetul cu încetul, o groază calmă; şi deodată stelele dispărură de pe cer lăsîndu-se înghiţite de întuneric. O linişte desăvîrşită se lăsă şi hublourile fură umplute de o lumină violentă, care avu darul să-i sperie şi mai mult. Vocea obosită a pilotului anunţă sosirea şi toţi se puseră în mişcare. O mişcare atît de lentă încît devenea enervantă. Liniştea profundă îi întîmpină cînd grupul porni spre ieşire. Un singur ghişeu indică staţia caro-mobilului. În zare se vedea un hotel singuratic şi pustiu. Urcară tăcuţi în caro-mobilul pregătit pentru drumul lung şi porniră spre întuneric, unde se afla hotelul. Priveau îngroziţi în jur, dar nu aveau curaj să tulbure liniştea de pretutindeni. Drumul nici nu urca, nici nu cobora, era perfect şi platforma pe care mergeau era perfectă: cenuşie şi dreaptă, înainte nu se vedea decît hotelul şi pustiul cenuşiu. Şi atît.

— Unde e Frontiera?

Vocea fetei răsună atît de slab, încît femeia o auzi numai pentru că era în faţa ei. Nu ştiu să-i răspundă. Venea pentru prima oară aici şi era şi ea mirată de acest spectacol. Cum altcineva n-o mai auzi, nimeni nu-i răspunse.

Hotelul părea rece şi ostil. Totuşi, camerele erau elegante şi luminoase. Parcă fuseseră programaţi cu toţii. Primul gest a fost acela de a se îndrepta spre Frontieră. Nici una nu dădea spre Frontieră. Dar departe se vedea cosmodromul indicat de drumul negru şi drept. Apoi toată lumea coborî. Se întîlniră în holul recepţiei, dar se repeziră spre uşă. Atmosfera părea plăcută. Ocoliră hotelul în grabă. În spate alt caro-mobil îi aştepta. Totul era automat. Aşa că porniră pe un drum la fel de drept ca şi primul. În faţă vedeau spatele hotelului de unde plecaseră, precum şi un caro-mobil iden-

tic, care se îndrepta spre ei. Cu cît înaintau, cu atît hotelul se apropia odată cu caro-mobilul. Femeile ţipară, dar totul fu astupat de vid şi nu-şi auziră fiecare decît propria frică. Aparatul se opri exact la un metru în faţa celuilalt. Toţi coborîră mai mult speriaţi, apoi numai miraţi. Se văzură mergînd unii către alţii, mişcîndu-se cît mai caraghios în faţa oglinzii grandioase ce se ridica în faţa lor spre stele, tot mai departe, decupînd vidul în două universuri. Totul era la fel ca şi dincoace: acelaşi deşert, acelaşi hotel, acelaşi drum, acelaşi caro-mobil, aceiaşi oameni. Totul, fără stele care rămaseră ascunse şi de-o parte şi de alta, un colţ al universului, ca şi cum dacă ai da colţul ai întîlni feeria de lumini a stelelor... Frontiera... de netrecut. Oamenii se apropiau încet lipindu-şi de materialul rece mîinile şi faţa, vrînd neapărat să se asigure că e o oglindă. Mai întîi au cercetat Frontiera, apoi au început să se cerceteze pe ei înşişi de dincolo de Frontieră. Rosteau cuvintele strîmbîndu-şi gura, îngustîndu-şi ochii, făcînd semne cu mîna, doar-doar vor surprinde o greşeală în partea cealaltă. Se mişcau încet, foarte încet, şi începuseră parcă să se plictisească.

Femeia se opri în faţa ei, se privi lung, salută, era sigură că în faţă avea un om viu. Rămase aşa, privindu-se în ochi, încercînd să ghicească ce se ascundea în spatele fiinţei ei.

Era vie, sigur era vie, era inevitabil să nu se fi întîlnit odată şi odată. Acum era fericită: se cunoscuseră. Zîmbi. Un zîmbet cald şi bun apăru şi pe buzele celei de dincolo. Ştia că începuseră să comunice şi era imposibil să mai plece de acolo fără ea. S-ar fi pierdut, ar fi devenit doar un gînd fără formă, fără culoare. Se simţi împărţită. Dar se regăsise...

Privi bariera. Părea făcută din sticlă incasabilă... incasabilă. Părea ca o grădină zoologică unde veneau să se vadă după gratii... Incasabilă... Se întoarse. Căută ceva din ochi. Văzu mai încolo un bolovan. Cînd îl atinse însă, se prefăcu în praf, împrăştiindu-se prin pustiu. Se întoarse la caro-mobil şi căută ceva dur. Găsi în cele din urmă o bară de metal. Întorcîndu-se o văzu şi pe cealaltă cu o bară identică. Se mirară, zîmbiră şi apoi cu o simultaneitate desăvîrşită începură a lovi peretele de sticlă.

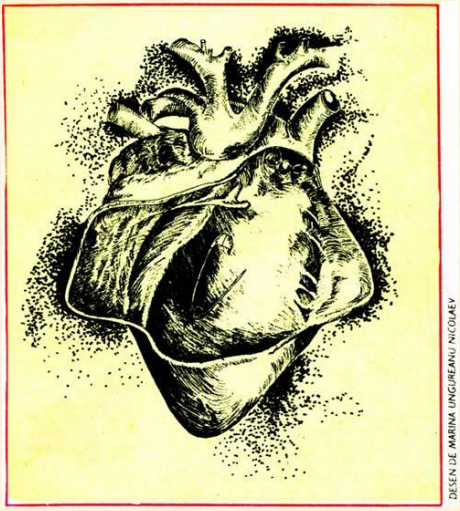

DESEN DE MARINA UNGUREANU NICOLAEV

Sticla cedă crăpînd în rîuri uriaşe către cer şi pămînt. Un curent puternic o atrase spre spărtură. Nu putea să-şi dea seama ce se întîmpla. Totul se petrecea uluitor de repede. Parcă îngheţa.

Toţi se întoarseră şi priviră înspăimîntaţi spectacolul. Se aşteptau s-o vadă dincolo prin geam. Dar Frontiera se refăcu uluitor, integrînd-o şi pe femeia aceea, topind-o parcă, amestecînd-o în masa compactă pînă ce spărtura dispăru. Se putea ghici acolo o siluetă zbîrcită, care cu timpul se pierdu şi Frontiera îşi recăpătă luciul sinistru şi transparent.

* * *

Femeia se trezi singură, înconjurată de ea însăşi, căci nu se vedea decît pe sine în toate ipostazele ce i-au creat faima de ciudată, stranie. Era zăpăcită. Nici nu visa să se fi regăsit şi totodată să se fi răspîndit aşa, ca şi cum ar juca rolurile propriilor amintiri în acelaşi timp. Şi totuşi nu era singură, numai cu ea, exista cineva fals, care nu putea fi confundat în nici un caz. O recunoscuse. Era cu Ea, cealaltă parte din ea. Se găsiseră şi acum erau împreună. Numai că acum privea în ea însăşi, cu toată fiinţa, şi acolo era nevoie de ordine.

„Sînt aici ca să te ajut să te vezi. Ca să ne ajutăm reciproc".

— Mulţumesc... Cuvintele nu trebuiau rostite. Buzele îi rămaseră încremenite pe acelaşi zîmbet însă vorbele le auzi perfect.

„Aveam nevoie de tine ca să fiu şi eu cineva. Acum sînt, şi pot să te ajut".

— Mulţumesc... Deşi nu înţelegea la ce-ar putea s-o ajute. Ordine, asta trebuie să facă acum, ca să o găsească pe deplin.

„Ştiu ce avem de făcut. Am să te ajut."

— Ajutorul ăsta pare numai rostit. Cum?

„E nevoie să te înţelegi, să ştii precis de ce faci asta sau de ce ai făcut asta. Să nu te mai miri de propriile reacţii şi sentimente."

Începuse să descîlcească amintiri şi gînduri şi să încerce să şi le explice. Întotdeauna se încurcă în propriile idei. Atunci intervenea cealaltă adunînd şi scăzînd, integrînd astfel personajul fiecărei scene, ajutînd-o să priceapă. Un personaj complex, care se strîngea străbătînd timpul cu iuţeală.

— Valoarea mea logică, asta-i lipsea. Şi-acum, am regăsit-o. Mă simt perfect aşa: să ştiu ce fac şi ce gîndesc, din cauza cui şi cu ce folos. Acum pot să mă admir: am reuşit, e un rezultat frumos pe care l-am obţinut dărîmînd frontiera. Frontiera mea, în care se răsfrîngeau întrebările şi instinctul

meu pînă la logică.

Rămase singură. Valoarea logică se integrase în acelaşi personaj care acum juca rolul prezentului. De-abia acum se căuta cu disperare. Oamenii, unde erau oamenii, cei cu care venise, cei pe care acum era capabilă să-i înţeleagă? Privi în jur. Căută Frontiera măcar ca să vadă, să le explice ceea ce ei n-aveau cum să înţeleagă. O ceaţă deasă o înconjura şi nimic nu mai era de văzut. Dezordinea, trebuia să facă dezordine, să se vadă, să se audă. Valoarea logică nu răspundea decît la întrebări şi nu putea s-o ajute mai mult. Se chinuia şi nu găsea o ieşire să vadă, măcar să vadă ceva, orice. Ochii nu-i mai serveau la nimic şi, de fapt, întreaga ei fiinţă nu-i era de nici un folos în vidul în care plutea.

— Şi nu te mai poţi baza pe nimic? Pe nimic!?! Totul e abur aici, totul zboară?...

„Şi pentru ce-ţi trebuie o bază? Eşti singură şi în siguranţă aici. Nu te paşte nici un pericol...”

— Sînt singură? Şi atunci pe cine să mă bazez?

„Pe nimeni, pe nimeni să nu te bazezi. Dacă îţi trebuie neapărat o bază, du-te şi împuşcă-te... În moarte vei găsi o bază sigură... De-acolo încep toate...”

— Ce vrei să spui cu asta?

„Ce vreau să spun? Dar cui îi pasă ce vreau să spun? Şi ce importanţă mai are?”

— Dar pentru mine are. Ce rost mai are să vorbesc, să mă mişc, să gîndesc, dacă în jur nu e nimic? Şi pentru ce să fug în moarte cînd te-am găsit, m-ai ajutat să mă ordonez, să mă admir, să mă pregătesc... Să mă pregătesc? Pentru ce? Vreau să greşesc, am dreptul la o viaţă, numai prin viaţă pot realiza ceva, oricît de neimportante ar fi drumurile, ele sînt căi spre a mă afla... vreau să trăiesc, pur şi simplu...

„Ştii proverbul: Viaţa trece, iar morţii rămîn...?”

— Dar prin viaţă simt că trăiesc, existenţa mea fizică mă poate salva de la această stare inertă, fără nici un folos. Viaţa reprezintă existenţa fizică, să ştiu şi eu că mă doare ceva cînd mă lovesc, să pot să mă lovesc de ceva sau să am de ce să mă lovesc...

„Existenţă fizică? Şi la ce bun tot chinul ăsta, cînd poţi avea aceleaşi reacţii şi ca antimaterie, sau, hai să nu-i zicem antimaterie. Poate că într-adevăr şi aici există o diferenţă. Vezi toate lucrurile pe dinăuntru. Un zid nu este numai în dreapta sau numai în stîngă, este pretutindeni: şi în dreapta, şi-n stînga, şi-n faţă, şi-n spate, şi sus, şi jos. Îl respiri, îl inspiri,

este în tine, şi îl poţi simţi cu toţi porii tăi. O foaie, o bară de metal, o casă, un munte... orice... Ce cîştigi cu asta? Nimic... Satisfacţie! Şi atunci totul prinde a se transforma pînă cînd ajungi la pietre, pe care începi să nu le mai mănînci, să nu le mai poţi digera, să le consideri nişte ruine ale unei foste inteligenţe, ale unei foste civilizaţii. Şi creşti în tine atîta timp cît Soarele ştie să strige din orice ungher cu energie. Pentru că orice gîndeşti tu acum cînd mă asculţi, sau chiar dacă nu eşti în stare să mă asculţi, nu reprezintă altceva decît bolovani, care vă încarcă inimile. Apoi degeaba încercaţi să le mai ridicaţi, cad spre centrul vostru, trăgîndu-vă în voi, întorcîndu-vă înapoi la voi înşivă şi nu mai puteţi decît să vă resemnaţi alunecînd în propriul vid, sufocaţi de golurile voastre care v-au rămas de cînd aţi murit. Şi cu asta realizaţi ceva? Vă chinuiţi, vă schingiuiţi singuri scurgîndu-vă spre ceea ce speraţi să vă facă fericiţi Şi atunci, într-adevăr, faceţi din moarte o lume a voastră, minunată, care nu-i altceva decît un cuptor care vă lasă liniştiţi să vă topiţi bolovanii. Şi scăpaţi de tot ceea ce aveţi mai bun: îndoielile."

— Dar nu-nţeleg pentru ce eu să devin altceva, să mă transform. Un gînd, să devin un gînd, N-aş mai putea să cred în nimic: nici în perete, bolovani, casă, munte. Vreau să le simt, să le simt. Nu să le străbat ca o undă. Asta e – o undă.

Îmi trebuie, o idee... Îmi trebuie neapărat o idee... Un om nu suportă singurătatea şi fuge, fuge. Şi eu vreau să fug, dar nu mai am cum. Picioarele mi-au devenit fără de folos şi simt că mă rostogolesc undeva, măcar de-aş putea să văd... O idee... Dă-mi o idee... Ce să fac?

„Pentru ce-ţi trebuie o idee? Ţi-am mai dat una şi văd că speri să te salvezi. Pe mine nu cred că mai are de ce să mă salveze cineva. Am ajuns aici şi nu-mi mai trebuie altceva. De aceea spun tot ceea ce gîndesc, ca să nu apuc să mă scufund în mine. Scot bolovanii pe gură, care văd că aici devin aburi. Şi ştii foarte bine că fără tine totul ar fi trecut pe lîngă noi. Ce ghinion! Am distrus podul pe care trebuia să trecem (ce coincidenţă! amîndurora deodată) dincolo: fiecăreia în moartea ei. Şi nu poţi să spui că exişti, dar nici de inexistenţă n-ai cum să pomeneşti. Ne aflăm undeva la graniţa dintre viaţă şi moarte, sau dintre tu şi eu. Sîntem cîte două persoane deodată şi, totuşi, ceva cu totul şi cu totul diferit. Eu mi-am găsit baza şi mi-am topit tot ceea ce mă apăsa, dar tu continui să te afunzi din ce în ce mai mult în tine şi teamă mi-e că nu mai e nici o scăpare... Ţi-e frig?"

— Cred că înţeleg, Sîntem perfect diferite. Tu aveai neapărată nevoie de mine, pe cînd eu te puteam evita. M-ai implorat să te scot de-acolo pentru

că erai orfană şi cîte astfel de... de... nici nu ştiu cum să le zic, aşteaptă dincolo de oameni care să-i salveze. Sînt toţi acolo la geam, dar nu reprezintă decît o oglindă a oricui şi acum ţie ţi-a venit rîndul. Poate există şi nenorocoşi care se pierd din nou printre siluete, căutînd un salvator. Tu ai avut noroc cu mine. Aveai nevoie de o personalitate ca să poţi să călătoreşti unde vei vrea, un fel de buletin de identitate sau, mai bine-zis, un permis. Bolovani? Şi pentru ce mă laşi pe mine să mă sinucid gîndind şi strîngînd în mine bolovani? Tu ai să scapi, nu-i aşa? O dată ce eu nu mai am nevoie de valoare logică, tu poţi să te desprinzi... Eu mă afund în mine. N-am să-ţi cer nici un fel de ajutor. Mai bine tac.

„E complicat să fii fericit mai mult de un minut?”

— Acum vrei să-mi dovedeşti că bucuria întîlnirii noastre nu avea de ce să dăinuiască mai mult. Da, e complicat, dar e sublim.

„Dar e şi exasperant. Cine ar putea să sufere atîtea fulgerări ale vieţii fără să ardă pînă la urmă, atunci cînd va atinge solul?”

— Există şi un zid?

„Gata.”

Tăcerea căzu brusc ca într-o cameră goală, uriaşă după ce ai urlat, aşteptîndu-ţi ecoul.

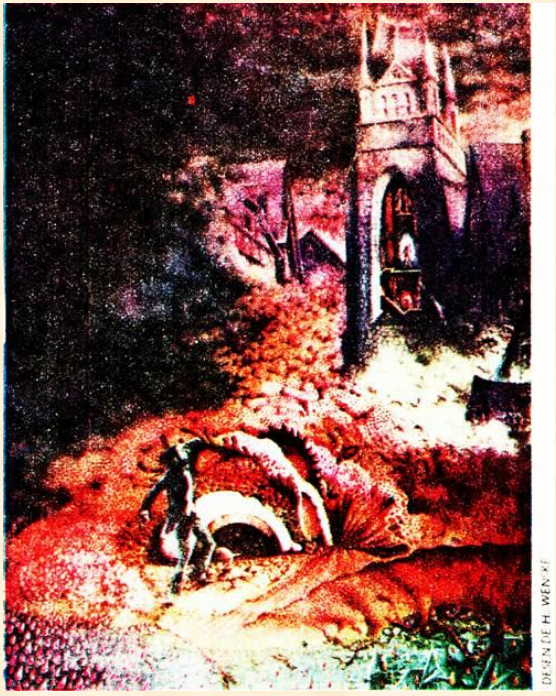

„Şi apoi, de ce să semănăm noi într-atît? Parcă atunci cînd pleci în viaţă ar fi cineva care să te recunoască, adică să nu afle că, de fapt, schimbul s-a produs. Cel mai caraghios lucru e că acum ai ajuns un fel de şomer. O dată ce tu nu mai poţi fi folosită, deci schimbul 1 cade, trebuie să existe altcineva care să-ţi ţină locul, schimbul 2. Era inevitabil ca o dată ce ai fost tu dată afară, sau mai bine-zis ţi-ai dat demisia, să nu fiu şi eu introdusă. Eu sau altcineva. Şi asta pentru că sînt în stare să semăn cu noul schimb.”

— Eşti drăguţă. Îţi mulţumesc... Ai fost un ghid perfect spre mine. Acum chiar nu mai am nici o şansă. Succes...

„Ţi-e frig?”

— Da. Poţi fi sigură că am alunecat în mine şi am început să cuprind focul, O să se încălzească bine aici şi-o să-mi pot coace „bolovanii” şi că tot pleci transmite-le tuturor salutări din partea mea. Te duci să semeni cu alt schimb. Poate vii să mă vezi!!

„Adio!”

— Nu mă uita!

Ceaţa începu să se dilueze şi rămase în pustiul arid, lîngă Frontieră. Se ridică, în spate era hotelul, caro-mobilul aştepta liniştit, în timp ce o grămadă de fiinţe fără chip forfoteau prin jur. O luă pe jos spre Frontieră. Oamenii nu mai erau, plecaseră, iar caro-mobilul lor aştepta un nou transport ce trebuia să sosească o dată cu punctul luminos ce se zărea la orizont. Sau poate pleca?

Rămase doar o speranţă dincolo de Frontieră, aşteptînd un salvator...